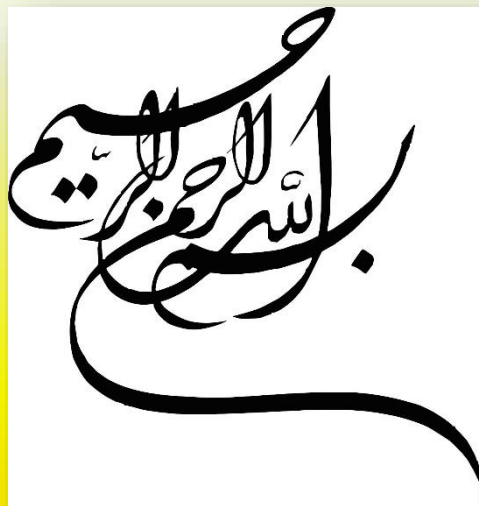

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir

دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

دانشکده علوم قرآنی ملایر

هندسه دانش های قرآنی و حدیثی

جلسه پنجم

معنای سیاق * آشنایی با حدیث

امام علی علیه السلام

خدای من!
چگونه تو را بخوانم

در حالی که
نافرمانی ات کرده ام!

و چگونه
تو را بخوانم،

در حالی که
تو را می شناسم!

بهار الانوار
ج ۹۴ ص ۱۲۱

مروری بر مطالب جلسه گذشته

- دسته بندی متون مقدس اسلامی به سه دسته آیات، احادیث قدسی و روایات
- تقسیمات قرآن به جز، حزب، سوره، آیه و...
- اثبات و حیانی بودن الفاظ و معانی قرآن

✓ سیاق : پیوند درونی و بیرونی آیات قرآن

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا... * يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوكَ مِنَ النَّارِ وَ مَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا (مائده/ ۳۶ و ۳۷)

◀ جابر بن عبدالله انصاری از پیامبر خدا نقل کرد که فرمود: قومی از اهل ایمان با شفاعت محمد صلی الله

علیه و آله از آتش بیرون می‌آیند. یزید می‌گوید: به جابر گفتم: خداوند در قرآن می‌فرماید: «وَمَا هُمْ

بِخَارِجِينَ مِنْهَا» (سوره مائده، ۳۷) جابر گفت: آیه پیش از آن را بخوان که فرموده: «إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا...» آیه

درباره کافران است (نه مؤمنان)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ *

آيَا مَعْدُودَات... (بقره / ۱۸۳)

◀ با توجه به آیه قبل منظور از ایام معدودات، ماه مبارک رمضان می باشد.

❖ حدیث

❖ حدیث کلامی است که حاکی قول یا فعل یا تقریر معصوم (ع) باشد و بر آن خبر و سنت و روایت

نیز اطلاق شده.

❖ وثوق خبری و مخبری:

▪ در ارتباط با پذیرش خبر واحد دو نظریه مطرح است:

▪ **وثوق خبری:** یکی نظر مشهور اصولیون است که به «وثوق خبری» یا «صدوری» معروف است

یعنی روایتی که به وسیله قرائن و شواهدی به صحت محتوای آن اعتماد پیدا می کنیم که حالات

راویان حدیث یکی از قرائن به حساب می آید

▪ **وثوق مخبری:** در مقابل مبنایی مطرح است که به «وثوق مخبری» یا «سندی» شهرت دارد که در

این مبنا، کانون اصلی توجه، سلسله ی سند روایات می باشد به تعبیر دیگر، روایتی که راویان آن

مورد اعتماد هستند، حجت می باشد.

❖ دسته بندی احادیث بر اساس تعدد سند:

▪ **خبر متواتر:** حدیث متواتر، حدیثی است که در سلسله سند آن همه راویان تا شخص معصوم در

هر طبقه به تعدادی باشد که امکان توافق عمدی آنها بر نسبت دادن دروغ به معصوم به طور

عادی محال باشد و خبر آنها موجب علم و یقین گردد، به همین دلیل اطمینان داریم این احادیث

از معصوم صادر شده است. اینگونه روایات هم در اعتقادات و هم در فقه معتبر هستند.

➤ خبر متواتر دو نوع است: متواتر لفظی و متواتر معنوی.

▪ **خبر واحد:** اگر روایتی ویژگی بالا را نداشته باشد خبر واحد حساب می شود.

❖ چند نمونه خبر متواتر:

❖ روایات متواتر، گرچه کم هستند، اما غالباً از مطالب مهمی برخوردارند، مانند:

➤ حدیث غدیر که تنها در طبقه صحابه بیش از ۱۰۰ نفر آن را روایت نموده اند.

➤ حدیث ثقلین که در طبقه صحابه بیش از ۸۰ نفر آن را روایت نموده اند.

➤ حدیث «نهی از تعدد بر کذب» که بیش از ۶۰ نفر آن را در طبقه صحابه، گزارش نموده اند.

➤ مانند: روایات وجوب نمازهای روزانه و عدد رکعات آنها، و روایات وجوب زکات و روایات مربوط

به فضایل حضرت علی علیه السلام، مانند: شجاعت حضرت و...

روایت متواتر معنوی: انا مدينة العلم و علي بابها

هندسۀ دانش‌های قرآنی و حدیثی * خلیل عقیلی فرج

❖ دسته بندی احادیث بر اساس اعتبار سند:

- **صَحیح:** حدیث صحیح خبری است که سلسله سند آن توسط راویانی ثقه (قابل اعتماد) و امامی مذهب به معصوم متصل گردد.
- **مُوثَّق:** حدیث مُوثَّق خبری است دارای سند کامل که نسبت به کلیه افراد سلسله سند در کتابهای رجال شیعه تصریح به وثاقت شده باشد.
- **حَسَن:** خبری است که سند آن متصل بوده و تمامی راویان آن امامی مذهب و ممدوح (نه موثق) باشند.
- **ضعیف:** روایتی که شروط یکی از اقسام «صحیح، حسن، موثق» در آن جمع نباشد.

بِسْمِ اللَّهِ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَأٰلِ مُحَمَّدٍ

ومن الله التوفيق

Draghili.blog.ir